

Urząd Miasta Lublin

Wydział Architektury i Budownictwa

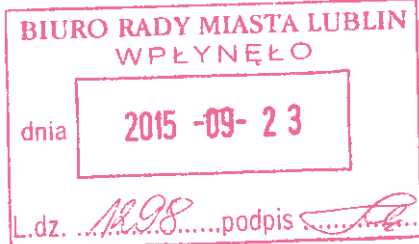
ul. Wieniawska 14, 20-071 Lublin, tel.: 81 466 22 00, fax: 81 466 22 01,
e-mail: architektura@lublin.eu, www.um.lublin.eu

ISO 9001:2008
FS 583555

AB-LA-I.6730.252.2015

Lublin, dnia 18 września 2015 r.

Pan Piotr Kowalczyk
Przewodniczący Rady
Miasta Lublin

W załączeniu przekazuję, złożoną w dniu 17.09.2015 r. w Wydziale Architektury i Budownictwa, przez Zespół ds. wznoszenia pomników na terenie Miasta Lublin *Opinię dotyczącą wniosku Inicjatorów Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej Rady Miasta Lublin w sprawie budowy pomnika Ofiar Ludobójstwa Dokonanego na Wołyniu i Kresach Południowo – Wschodnich przez Nacjonalistów Ukraińskich.*

Ponadto załączam koncepcję pomnika złożoną przez Wnioskodawców oraz pismo z dnia 18.06.2015 r. dot. zmian wprowadzonych w koncepcji, o którym mowa w w/w opinii.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
Wydziału Architektury i Budownictwa

mgr inż. arch. Beata Malicka-Ząbek

Otrzymują:

1. Adresat
2. P. Paulina Zarębska – Denysiuk
Przewodnicząca Zespołu
3. P. Elżbieta Kraszewska
Sekretarz Zespołu
4. a/a

1. Stanowisko OR. seji
- abe Rady RM
o roz. celu umiarkowane
projektu ueloby monumentu
i porpedu obrad seji
i dnia 22.10.2011
2. Komisje RM:
a) Kultury i Ośmry Zespół
b) Gospodarki Komunalnej
- do projektu ueloby i tej grande
23.09.2011

MW

Mdok: 562323/09/2015

Strona 1 z 1

**Przewodniczący Rady Miasta Lublin
Piotr Kowalczyk**

OPINIA

**Zespołu ds. wznoszenia pomników na terenie Miasta Lublin
dotycząca wniosku Inicjatorów Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej
Rady Miasta Lublin w sprawie budowy pomnika Ofiar Ludobójstwa
Dokonanego na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich przez
Nacjonalistów Ukraińskich.**

Zespół, składający się z 5 upoważnionych przedstawicieli z zespołu liczącego 9 osób, powołanych zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin, po zapoznaniu się z wnioskiem Inicjatorów Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej Rady Miasta Lublin jednogłośnie popiera inicjatywę budowy pomnika. Zespół również uważa za zasadne usytuowanie pomnika na Skwerze Ofiar Wołynia.

Zespół jednak nie jest w stanie wydać opinii, co do formy pomnika, ponieważ inicjatorzy po prezentacji i przedstawieniu modelu zespołowi, zmienili koncepcje. Świadczy o tym pismo z dnia 16.06.2015 r., w którym informują, że „Powierzchnia głazu narzutowego zostaną poddanie kuciu tak aby zachowała rzeźbiarską formę. Spod krzyży wychodzić będą fragmentarycznie płomienie zmieniające się i przechodzące w języki ognia które obejmować będą całą powierzchnię.” Sam opis, bez wizualizacji i modelu jest niewystarczający do wydania opinii Zespołu.

Zmiana wynikająca z opisu, w stosunku do przedstawionej koncepcji jest bardzo duża (wcześniej proponowano rzeźbione głowy), dodatkowo na froncie pomnika jest niewiele miejsca do realizacji ww zamysłu.

Do wydania opinii Zespołowi potrzebne jest przedstawienie projektu po zmianach w wizualnej formie (szkic, model), pozwalającej ocenić nowy projekt ze wszystkich stron.

W imieniu Zespołu:

Sekretarz Zespołu

Elżbieta Kraszewska

Przewodnicząca Zespołu

Paulina Zarębska-Denysiuk

Lublin dn.

KONCEPCJA ZŁOŻONA Z WNIOSEM

Forma pomnika wraz z jego opisem

Pomnik zwieńczony

HERBEM WOŁYŃSKIM II RP

Poniżej napis:

„W hołdzie Polakom z Wołynia i Kresów południowo-wschodnich, ofiarom ludobójstwa, dokonanego na ludności polskiej przez ukraińskich nacjonalistów w latach 1939-47. Matkom i ojcom, dzieciom i starcom, duchowieństwu, zgładzonym ze szczególnym okrucieństwem jedynie dlatego, że byli Polakami”

Rodacy

Na stronie czołowej podstawy prostokątnej pomnika wykute będzie motto następującej treści:

Naród, który traci Pamięć traci swoją Tożsamość

Jan Paweł II

1. Monument główny części pomnika zostanie wykonany na podstawie pozyskanego narzutowego głazu, ukształtowanego w kształcie rąbu o wymiarach w najdłuższych krawędziach: długości 4 m, szerokości 2 m, grubości 1,8 m, jest to gład granitowy pochodzenia magmowego o kolorystyce brązowo-beżowym z dużą zawartością kwarcu.
  - Gład poddany zostanie obróbce ręczno-mechanicznej w celu uzyskania w części frontальной pomnika, kształtu powierzchni owalnej, polerowanej, na której wyrzeźbiony będzie herb Wołynia II RP oraz wypukłe litery w/w napisu.
  - Wokoło głazu narzutowego u podstawy wykute zostaną wklęsłe krzyże łacińskie oraz jeden prawosławny o różnej wysokości.

Zmiana dokonana po spotkaniu z zespołem pomnikowym w dniu 21.05.2015 r.

- **Na wszystkich płaszczyznach głazu narzutowego dokonana zostanie częściowo deformacja aby uwzględnić ekspresję i przekazać dramaturgie wydarzeń. Powyższe zostanie tak wyeksponowane aby z głazu narzutowego wyłaniały się chaotycznie umiejscowione twarze osób cierpiących częściowo wypukłe a częściowo wklęsłe na różnych poziomach stosownie do deformacji kamienia.**

Wymieniony granit cechuje się bardzo wysoką twardością.

2. Podstawa cokołu wykonana będzie z granitu Kaymen-Red Finlandia w kolorze brązowo-czerwonym. Wymieniony granit cechuje się bardzo wysoką twardością. Frontowa i górna część podstawy będzie miała powierzchnię polerowaną, na której zostaną wykonane napisy wklęsłe. Pozostałe elementy postawy będą ukształtowane techniką szpicowania.

Pomnik posiada dwa przesłania:

1. aby miejsca zbrodni zostały upamiętnione znakiem krzyża łacińskiego

Polacy zamieszkałi na terenach objętych ludobójstwem byli wyznania rzymsko-katolickiego. Relacje ocalałych z pogromu opisują, że ostatnie minuty ich życia były wzywaniem imienia Boga przed skonaniami w okropnych męczarniach.

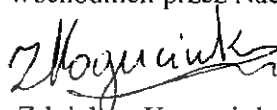
2. aby dokonane zostały ekshumacje i pochówki ofiar ludobójstwa na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich godnych człowieka.

Oto do dzisiejszego dnia na całym obszarze obecnej zachodniej Ukrainy, na polach, w lasach, we wsiach w starych studniach zalegają nie ekshumowane dotąd szczątki tysięcy wymordowanych w okrutny sposób - kobiet dzieci, mężczyzn, w tym również polskich duchownych katolickich.

Załączniki:

1. zwymiarowany model pomnika – strona czołowa
2. zwymiarowany model pomnika – strona boczna

Przewodniczący Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej
Rady Miasta Lublin w sprawie wzniesienia
Pomnika Ofiarom Ludobójstwa dokonanego na Wołyniu
i Kresach Południowo-Wschodnich przez Nacjonalistów Ukraińskich

Zdzisław Koguciuk

MAPA DO CELÓW PROJEKTOWYCH

m. Lublin

ul. Głęboka 29a

Obręb 29 arkusz 3 działka nr 1/1

i części działek nr 29.02-1/1, 26.09-4

Skala 1:250

Niniejszą mapę wykonano na podstawie zaktualizowanej w obszarze objętym zamówieniem mapy zasadniczej -układ „2000” / bez uzgodnień brązowych/ , wg stanu na dzień 24.10.2014 r
Ks.rob. 40/2014

4
P.0663, ZDM 1528
w dniu 2016-11-17
Lublin dn. 2016-11-17

Tadeusz Ciozko
Inż. geodezja
Upr. GUGiK nr 1328

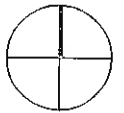
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
"TEDBEST"
20-023 Lublin, ul. Chopina 14
tel. (0-81) 53-202-05
-430001268-
NIP: 717-140-39-18

ARCHITEKT
Paweł Wojtkiewicz
upr bud nr BI PD OKK/182/2010
w specjalności architektonicznej
do projektowania bez ograniczeń

OZNACZENIA:

- POSTUMENT POMNIKA
- PLATFORMA - KOSTKA BRUKOWA OZDOBNA
- ZIELENIEC - TRAWNIK
- DOJŚCIE - KOSTKA BRUKOWA
- NASADZENIA OZDOBNE - KRZEWY
- ŁAWKA
- OBIEKTY DO USUNIĘCIA

N

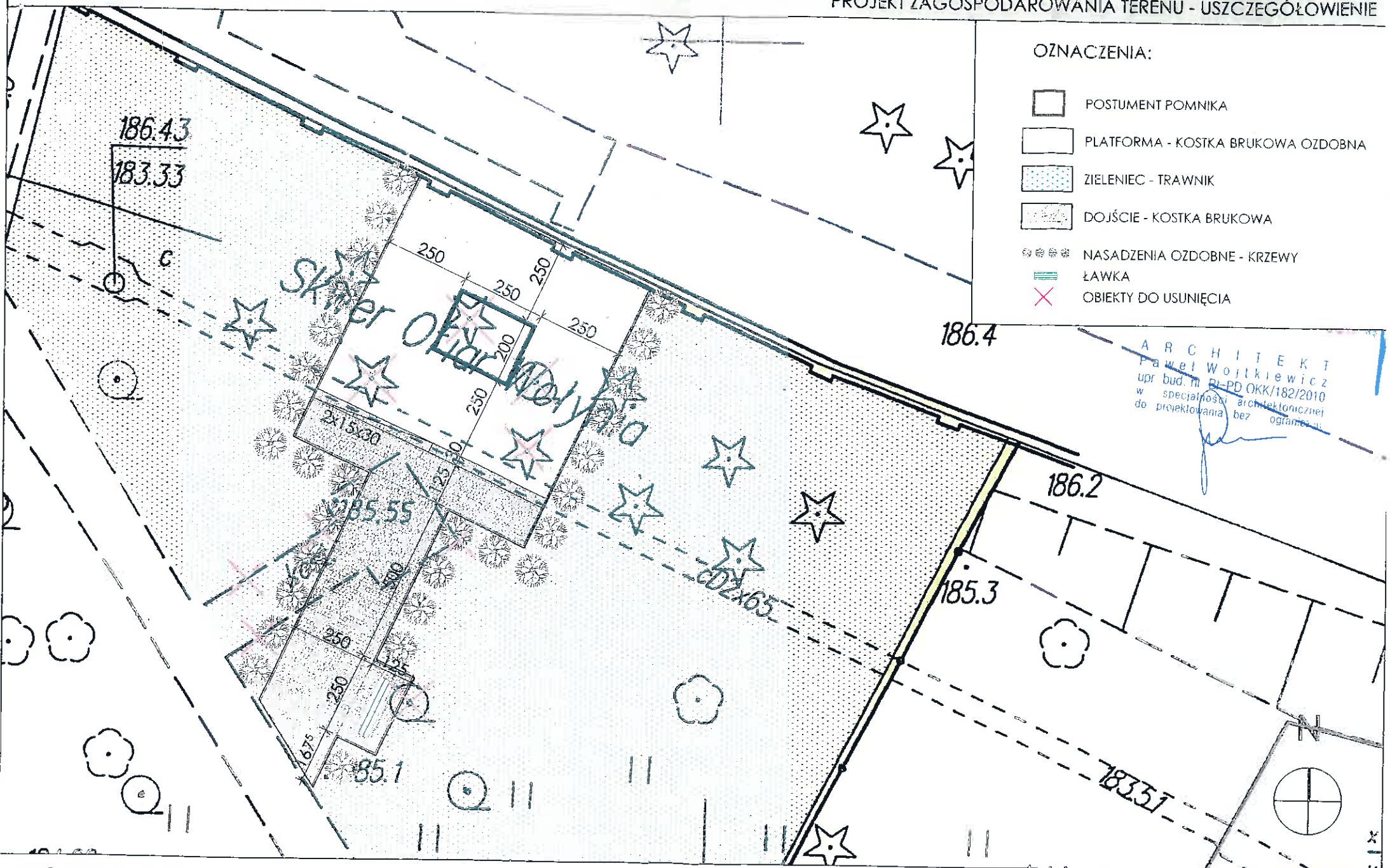
PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU SKWERU OFIAR WOŁYNIA
U ZBIEGU ULIC: GŁĘBOKIEJ I RAABEGO W LUBLINIE
INWESTOR: OBYWATELSKA INICJATYWA UCHWAŁODAWCZA

Skala 1:250

OZNACZENIA:

- POSTUMENT POMNIKA
- PLATFORMA - KOSTKA BRUKOWA OZDOBNA
- ZIELENIEC - TRAWNIK
- DOJŚCIE - KOSTKA BRUKOWA
- NASADZENIA OZDOBNE - KRZEWY
- ŁAWKA
- OBIEKTY DO USUNIĘCIA

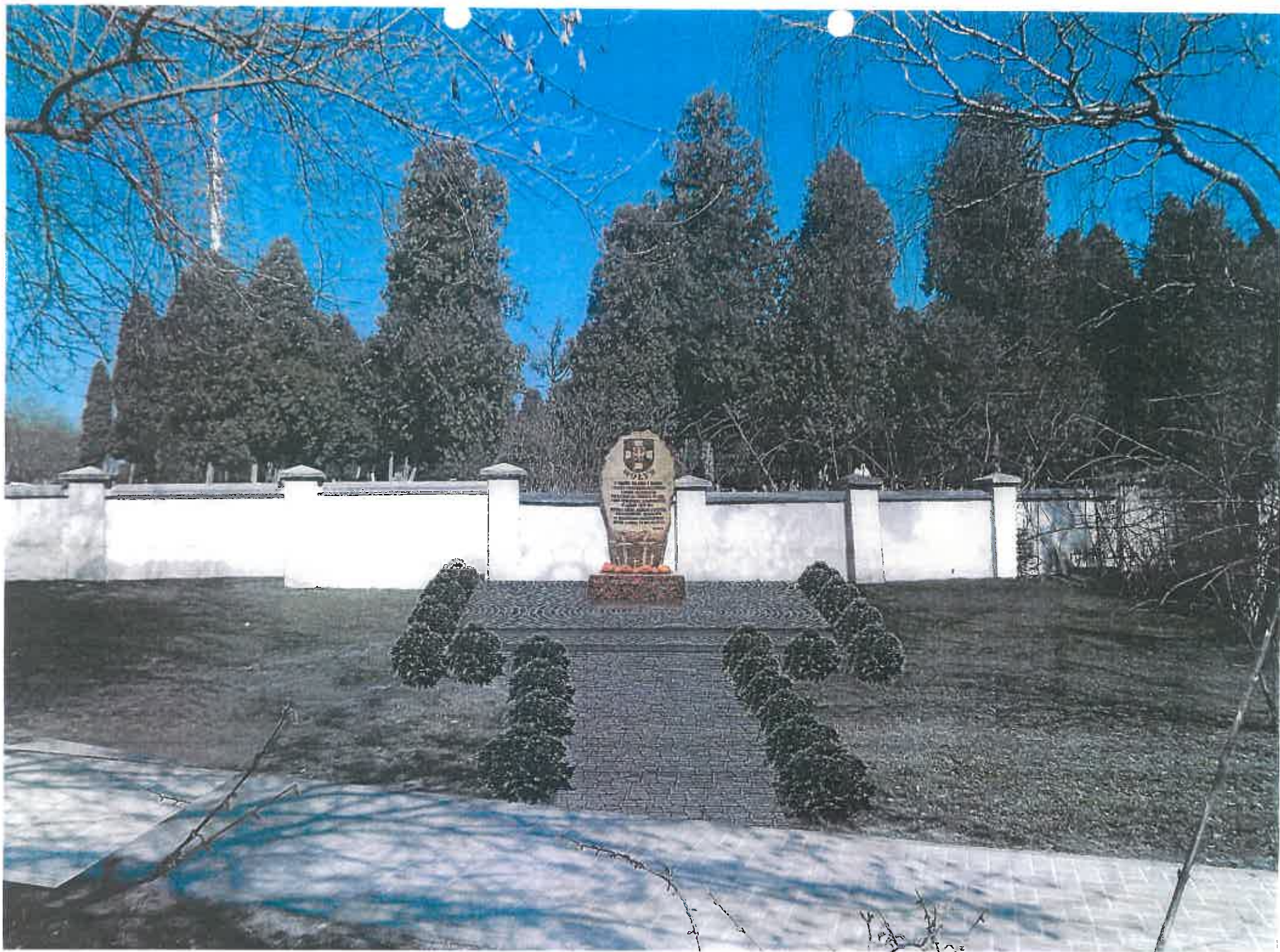

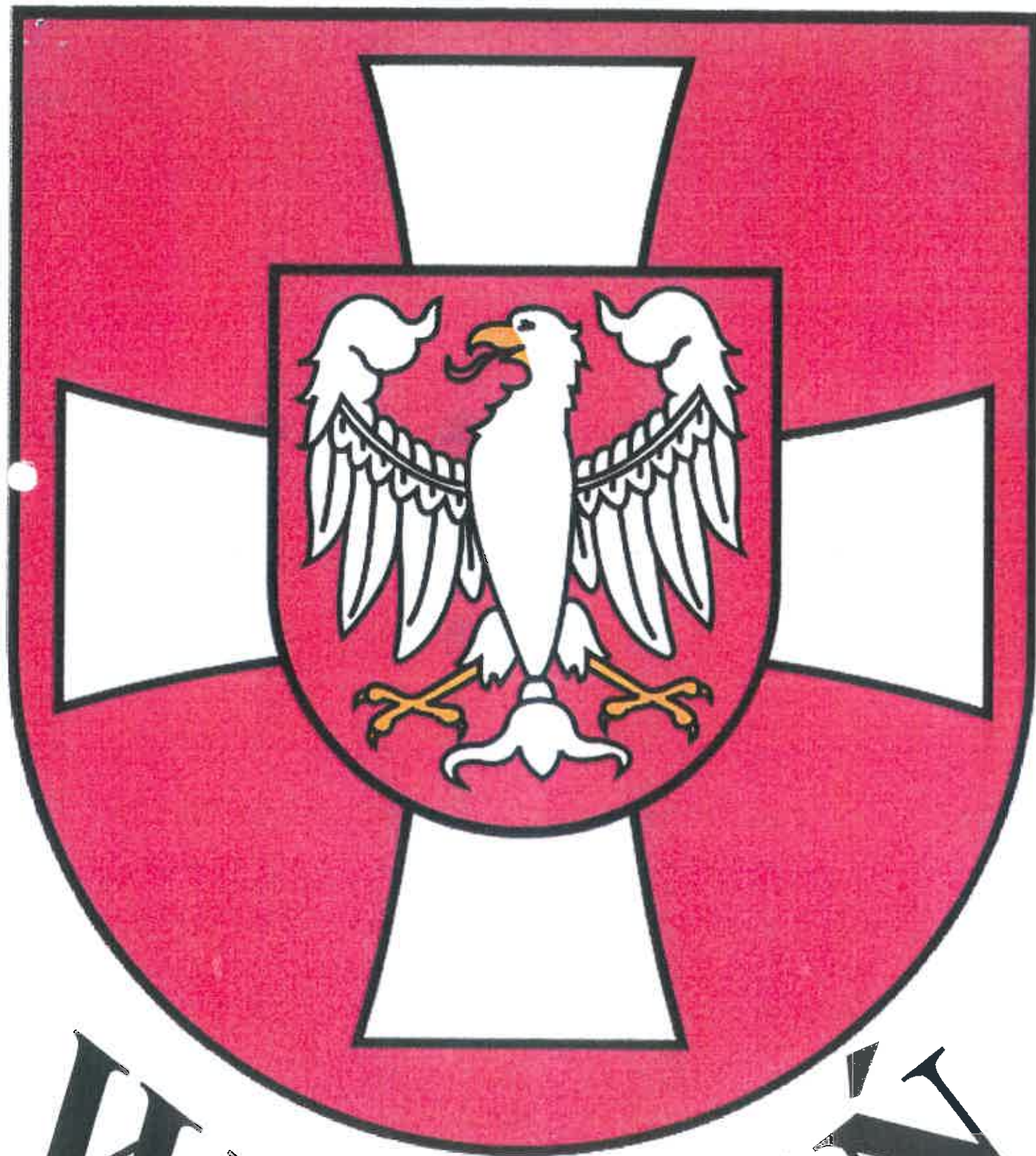
ARCHITEKT
 Paweł Wojtkiewicz
 upr. bud. m. BI-PD OKK/182/2010
 w specjalności architektonicznej
 do projektowania bez ograniczeń

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU SKWERU OFIAR WOŁYNIA
 U ZBIEGU ULIC: GŁĘBOKIEJ I RAABEGO W LUBLINIE
 INWESTOR: OBYWATELSKA INICJATYWA UCHWAŁODAWCZA

Skala 1:100

W O L Y Ń

Skala 1:20

Zdzisław Koguciuk
Lublin

PROPONOWANE
ZMIANY

AKS

19. 06. 2015

p. M. WAUBS

Lublin 18.06.2015

ul. [redacted]
tel. [redacted]

Urząd Miasta Lublin
Biuro Obsługi Mieszkańców I
WPŁYNEŁO
Dnia 18. 06. 2015
425888/06/2015
L.Dz. .... Zał. .... (52)

URZĄD MIASTA LUBLIN
Wydział Architektury i Budownictwa
Dnia 2015-06-22
L. dz. .... Zał. ....

Do
Sekretarz
Zespołu d.s. Wznoszenia Pomników
na terenie Miasta Lublin
Elżbieta Kraszewska

W celu zachowania rzeźbiarskiej formy pomnika który to warunek przedstawia Zespół Pomnikowy jako główny motyw do wydania pozytywnej opinii. Inicjatorzy Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej Rady Miasta Lublin w sprawie wzniesienia Pomnika Ofiarom Ludobójstwa dokonanego na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich przez Nacjonalistów Ukraińskich dokonali następującej zmiany i jest to ostateczna nasza decyzja .

Powierzchnia głazu narzutowego poddanie zostanie kuciu tak aby zachowała rzeźbiarska formę. Spod krzyży wychodzić będą fragmentarycznie płomienie zmieniające się i przechodzące w języki ognia które obejmować będą całą powierzchnię

Tym samym zachowany został ostatni wymóg który wymaga Zespół Pomnikowy przy wydaniu pozytywnej opinii. Przypomnę ze Zespół Pomnikowy stawia sobie za cel aby pomnik posiadał przesłanie które również i te kryterium spełnia nasz projekt.

Wobec powyższego zwracam się z prośbą o wydanie jak najszybciej pozytywnej opinii tak aby na najbliższej Sesji Rady Miasta Lublin poddana została Uchwała w sprawie zamiaru wzniesienia Pomnika Ofiarom Ludobójstwa dokonanego na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich.

Przewodniczący Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej
Rady Miasta Lublin w sprawie wzniesienia
Pomnika Ofiarom Ludobójstwa dokonanego na Wołyniu
i Kresach Południowo-Wschodnich przez Nacjonalistów Ukraińskich

Zdzisław Koguciuk

Załączniki:

1. Zdjęcie przedstawiające czołową stronę pomnika po dokonaniu zmian
2. Opis Formy pomnika wraz z jego opisem po dokonaniu zmian.

Do Wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Miasta Lublin
2. Prezydent Miasta Lublin
3. Środowiska Kresowe

Forma pomnika wraz z jego opisem

Pomnik zwieńczony

HERBEM WOŁYŃSKIM II RP

poniżej napis

WOŁYŃ

Poniżej napis:

„W hołdzie Polakom z Wołynia i Kresów południowo-wschodnich, ofiarom ludobójstwa, dokonanego na ludności polskiej przez ukraińskich nacjonalistów w latach 1939-47. Matkom i ojcom, dzieciom i starcom, duchowieństwu, zgładzonym ze szczególnym okrucieństwem jedynie dlatego, że byli Polakami”

Rodacy

Na stronie czołowej podstawy prostokątnej pomnika wykute będzie motto następującej treści:

Naród, który traci Pamięć traci swoją Tożsamość

Jan Paweł II

1. Monument główny części pomnika zostanie wykonany na podstawie pozyskanego narzutowego głazu, ukształtowanego w kształcie rąbu o wymiarach w najdłuższych krawędziach: długości 4 m, szerokości 2 m, grubości 1,8 m, jest to gład granitowy pochodzenia magmowego o kolorystyce brunatno-beżowym z dużą zawartości kwarcu.
  - Gład poddany zostanie obróbce ręczno-mechanicznej w celu uzyskania w części frontальной pomnika, kształtu powierzchni owalnej, polerowanej, na której wyrzeźbiony będzie herb Wołynia II RP z poniższym napisem WOŁYŃ oraz wypukłe litery w/w napisu.
  - Wokoło głazu narzutowego wykute zostaną wklęsłe krzyże łacińskie oraz jeden prawosławny o różnej wysokości.

Zmiana dokonana po ustaleniach zespołu pomnikowego w dniu 21.05.2015 r.

- Na wszystkich płaszczyznach głazu narzutowego dokonana zostanie częściowo deformacja aby uwzględnić ekspresję i przekazać dramaturgie wydarzeń. Powyższe zostanie tak wyeksponowane aby z głazu narzutowego wyłaniały się chaotycznie umiejscowione twarze osób cierpiących częściowo wypukłe a częściowo wklęsłe na różnych poziomach stosownie do deformacji kamienia.

Zmiana dokonana w celu zachowania wymogów zespołu pomnikowego aby monument główny posiadał rzeźbiarską formę.

- Powierzchnia głazu narzutowego poddanie zostanie kuciu tak aby zachowała rzeźbiarską formę. Spod krzyży wychodzić będą fragmentarycznie płomienie zmieniające się i przechodzące w języki ognia które obejmować będą całą powierzchnię

Wymieniony granit cechuje się bardzo wysoką twardością.

2. Podstawa cokołu wykonana będzie z granitu Kaymen-Red Finlandia w kolorze brązowo-czerwonym. Wymieniony granit cechuje się bardzo wysoką twardością. Frontowa i górna część podstawy będzie miała powierzchnię polerowaną, na której zostaną wykonane napisy wklęsłe. Pozostałe elementy postawy będą ukształtowane techniką szpicowania.

Pomnik posiada dwa przesłania:

1. **aby miejsca zbrodni zostały upamiętnione znakiem krzyża łacińskiego**

Polacy zamieszkali na terenach objętych ludobójstwem byli wyznania rzymsko-katolickiego. Relacje ocalałych z pogromu opisują, że ostatnie minuty ich życia były wzywaniem imienia Boga przed skonaniem w okropnych męczarniach.

2. **aby dokonane zostały ekshumacje i pochówki ofiar ludobójstwa na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich godnych człowieka.**

Oto do dzisiejszego dnia na całym obszarze obecnej zachodniej Ukrainy, na polach, w lasach, we wsiach w starych studniach zalegają nie ekshumowane dotąd szczątki tysięcy wymordowanych w okrutny sposób - kobiet dzieci, mężczyzn, w tym również polskich duchownych katolickich.

Załączniki:

1. zwymiarowany model pomnika – strona czołowa
2. zwymiarowany model pomnika – strona boczna

WOLNY

**W HOŁDZIE POLAKOM Z WOJNY
I KRESÓW POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ
OFIAROM LUDOBÓJSTWA
DOKONANEGO NA LUDNOŚCI POLSKIEJ
PRZEZ UKRAIŃSKICH NACJONALISTÓW
W LATACH 1939-1947
MATKOM I DZIECIOM, DZIECIOM I STARCOM
DUCHOWIENSTWI, ZBŁAZNIWI
ZE SZCZEGÓLNYM OKRUCIEŃSTWEM
JEDYNIE DLATEGO, ŻE BYLI POLAKAMI**

Bohaterzy

**Naród, który traci pamięć, traci swą tożsamość
Jan Paweł II**